

Blodet kom ikke til at flyde...

Preben Søborgs faste udstyr til sportsreportage: Tre stk Nikon F4s med objektiverne 35-70/2,8, 500/4, 300/2,8, 200/2, 135/2, 85/1,4, 35/1,4, 24/2 og 16/2,8. Desuden SB24 flash og Minolta lysmåler og farvetemperaturmåler.

Preben lyder »prof« – Per ser så-dan ud!

Denne korte karakteristik bliver fremsat af Villy, inspektør i Idrætshuset i København, mens jeg venter på at disse, to af landets mest professionelle sportsfotografer, skal dukke op i bokseringen.

Preben Søborg og Per Kjærbye er sat op mod hinanden for at dyste – ikke med næverne, men på det fotoudstyr, de bruger, når de dyrker deres mesterskab: Fotografering af de betydeligste sportsbegivenheder i ind- og udland. Og begge hører de til verdenseliten inden for deres fag, så der er fuld dækning for deres prof'ede image.

Ingen af dem lægger skjul på, at deres udstyr *skal* være det bedst mulige for at de kan klare sig i den benhårde konkurrence. Men hvorfor foretrækker Preben Søborg at bruge Nikon F4 og Per Kjærbye Canon EOS-1? Eller rettere, hvorfor vælger de at bruge henholdsvis Nikons og Canons kamerasytemer. For i modsætning til mange fritidsfotografer vælger disse herrer ikke et kamera, for derefter med tiden at få råd til at købe ekstra objektiver. De professionelle køber fra starten et helt system, hvor objektiverne er mindst lige så vigtige som kamerahuset.

Verdens bedste...

– Verdens bedste sportsbilleder skabes kun, når verdens bedste fotografer med verdens bedste udstyr fotograferer dytten mellem verdens største sportstjerner, så enkelt udtrykker Preben opskriften på rigtig gode sportsbilleder og fortsætter: – Der er meget mere dramatik under de store sportsbegivenheder, og aktørerne har den udstråling og teknik, der er en forudsætning. Selv for verdens bedste fotograf er det umuligt at tage spændende billeder under en 3. divisionskamp i fodbold.

Altid Nikon

– Nikon har været mit fotografiske værktøj, siden en pressefotograf stak mig ét i hånden, siger Preben Søborg (47). – Det var til et atletikstævne i 1968, dengang jeg selv var på landsholdet i disciplinen spydkast. – Fotografen mente, at jeg havde så mange pauser, at jeg lige så godt kunne bruge dem til at snuppe nogle billeder. Det slap jeg så godt fra, at jeg i 1973 kunne sige mit job som grafiker på B.T. op og hellige mig en karriere som freelance pressefotograf med sport som speciale.

Canon er bare bedre - objektivt set

Per Kjærbye (40) har, ligesom de fleste andre pressefotografer, brugt Nikon-udstyr.

- Lige inden VM i skøjteløb i 1983 testede jeg imidlertid Canons 300 mm/f:2,8 optik, og så var den sag afgjort. Det tog mig ganske vist en uge at vænne mig til at dreje den modsatte vej på fokusringen. Men så var der heller ingen problemer, fortæller Per.

- Da de første striber af film fra VM var hængt til tørre inde på Farvelaboratoriet, ringede de til mig og fortalte, at de ikke behøvede at se på mærkesedlerne for at kunne plukke mine film ud. Filmene, der var taget med Canon-objektivet, skilte sig tydeligt ud med højere kontrast og bedre farvegengivelse.

- For mig kan ét objektiv afgøre, hvilket kamerasystem jeg vil arbejde med. Jeg kan kun leve af at levere de bedste billeder, både indholdsmæssigt og teknisk, og derfor valgte jeg at skifte til Canon. Efter min mening er Canons objektivfuldt på højded med Leitz-objektiverne.

Preben er tilbøjelig til at give Per ret på dette punkt. Men jeg er for gammel til at »dreje modsat«, så jeg holder fast ved Nikon, som jeg er ganske godt tilfreds med. Alene på favoritobjektivet 300 mm/f:2,8 har jeg slidt 10 bagstykker op. Min 200 mm/f:2,0 bruger jeg også fantastisk meget, fortsætter Preben, mens han skæver ned til Pers 200 mm/f:1,8 med ultrasonisk autofokusbilmotor. - Sådan en kunne jeg nu godt bruge.

Om 200 mm optikken siger Per, at den er blevet hans favoritobjektiv siden af 85 mm/f:1,2 og 300 mm/f:2,8.

- Canon har ikke tidligere haft en god 200 mm på programmet, men denne her slår alt. Forleden dækkede jeg en håndboldkamp udelukkende med dette objektiv. Jeg har også den rimeligt lysstærke 80-200 mm/f:2,8 zoom, men fra blænde 1,8 til 2,8 er der 1 1/3 blændetrin, og det kan gøre hele forskellen på, om filmen skal »speedes« eller ej. Billeder, der skal sælges ude i verden, skal have maksimal teknisk kvalitet, og her har de »speedede« diapositiver ikke mange chancer.

- Efter disse roser til Canon vil jeg nu også sige, at det er ubegribeligt, at de endnu ikke er kommet med en 400 mm/f:2,8. Springet mellem 300 mm og 600 mm er alt for stort. Engang imellem kan man undres over, hvordan de tænker derovre i Japan.

Preben tilføjer, at han kunne ønske sig, at vi herhjemme lidt oftere fik lejlighed til at prøve nyt udstyr. - For eksempel prøvede jeg Nikons 500 mm/f:4 under OL i Seoul, og den blev jeg så glad for, at jeg solgte min 600 mm og købte sådan en i stedet for.

Autofokus på vej ind i varmen

Begge fotografer har en fabelagtig ruti-

To af vores bedste sportsfotografer mødtes i en boksering for at dyste, ikke på nævekraft, men på fotoudstyr. Preben Søborg er nemlig passioneret Nikon fotograf, mens Per Kjærbye skiftede til Canon for syv år siden. Steen Frimodt fortæller om dysten, der var præget af de to kombattanters gensidige respekt.

Per Kjærbyes reportageudstyr: Tre stk Canon EOS-1 med motor. Objektiverne er 600/4, 300/2,8, 200/1,8, 85/1,2, 80-200/2,8, 20-35/2,8, 15/2,8 samt 1,4x og 2x konvertere til de lange teler. Herudover 430EZ flash og Minolta lysmåler.

ne i at stille skarpt på motiver i fuld fart, så de har aldrig anset autofokus for at være en epokegørende nyskabelse.

– Men jeg kan godt blive temmeligt træet i øjnene, når jeg skal følge en lang fodboldkamp, indrømmer Per. Derfor er jeg begyndt at bruge autofokus, når jeg med 600 millimeteren skal koncentrere mig om en enkelt spiller eller følge nogle tilskuere. Her fylder personen billedet helt ud og fokuspletten rammer ikke så let alt mulig andet. Øjet slapper af og billederne bliver piv-skarpe.

– Forleden dækkede jeg en ishockey-kamp udelukkende med 200 mm optikken og autofokus, fortsætter Per, – blot for at se, hvad det egentlig dur til. Kun 6 af billederne blev uskarpe!

– Jeg kender også til det med de trætte øjne, beretter Preben. – Og med tiden er jeg bange for at få problemer med synet på grund af overanstrengelse. Men nu er det jo ikke sådan lige at skifte en lang række objektiver ud, blot for at få autofokus. Ligesom Per betaler jeg selv alt udstyr. Indtil videre fotograferer jeg mest autofokus med »bekvemmeligheds objektivet« 35-70 mm/f:2,8, som jeg altid har siddende på det tredje kamerahus, indstillet på programautomatik og forsynet med den geniale SB24 flash. Med den kombination er jeg altid klar til at løbe hen og tage de uventede og dramatiske situationer, der ofte opstår under de store sportsbegivenheder.

Flashen er altid med

– I det hele taget bruger jeg flashen virkelig meget sammen med matrix-målesystemet i F4-husene, fortsætter Preben, – så jeg har en ekstra stor strømforsyning til SB24'eren. Flashen er perfekt til at lette skyggerne i solskin og til at skabe effektbilleder med langsomme lukkertider.

Også Per anvender gerne Canons tilsvarende 430 EZ flash med ekstra strømforsyning. – Det er ubegribeligt, at ikke flere anvender flash i dagslys. Forleden stod vi på rad og række og med solen imod os, mens vi fotograferede en stribe fodboldspillere. Som den eneste brugte jeg flash, og jeg garanterer for, at alle de andre kom hjem med ubrugelige billeder.

Som i gamle dage...

– Jeg er ikke vildt imponeret over de indbyggede lysmålere i mine EOS-1 huse, mener Per. – Jeg bruger alle typer (spot, centervægt og flerfelt), men jeg checker *altid* med min håndlysmåler. Ligesom med autofokus er kamera-lysmåleren alt for følsom overfor, hvad der tilfældigvis befinder sig i søgeren. Spillere i sorte og hvide dragter vil blive helt forskelligt eksponeret, hvis jeg fulgte

måleren.

Preben er helt enig, selv om han finder, at lysmåleren i F4'eren er den hidtil bedste i et Nikon-kamera, og sikkert er helt tilstrækkelig til amatørbrug. – Kun når jeg skal fotografere på et stadion, hvor banen ligger delvist i sol og skygge, slår jeg om til automatisk eksponering. Ellers er det håndlysmåler og manuel eksponering.

De hidtil bedste kamerahuse

Preben har anskaffet tre Nikon F4s huse – den udgave med den store strømforsyning. Men han har beholdt sine to F3-P huse, som han finder er helt fantastiske. Til dem har han også diverse udstyr til fjernstyring via radio.

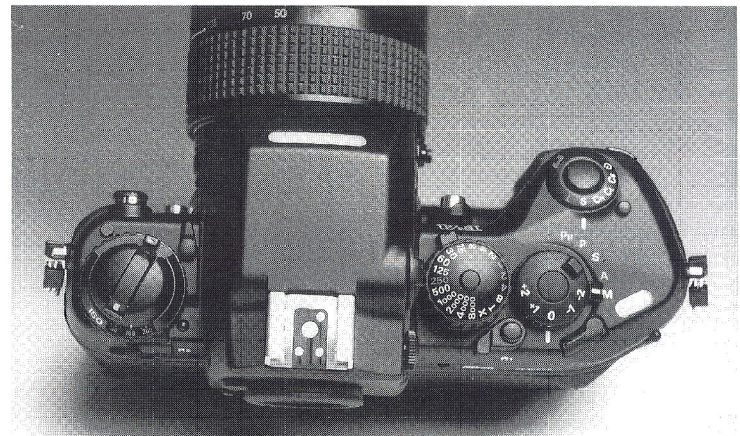
F4'eren betegner han som en »god prototype« på det rigtigt gode F4, der forhåbentlig snart kommer. – F3'eren var Nikon jo også nogle år om at blive helt færdig med. Efterhånden fandt de ud af at bygge en ordentlig motor og at forsyne den med en praktisk opladelig strømforsyning. Hvordan kan de så finde på at sende en ny model på markedet, hvor man skal fumle med alle de små batterier, som kameraet æder i sig? Og hvorfor rykker kontakterne for lysmålemetode og lukkertider ud af indstilling, bare man tager kameraet op?

– Det udskiftelige søgersystem bruger jeg meget sjældent, og det virker som om det er med til at gøre kameraet lidt udsat for fugt – i hvert tilfælde har jeg været udsat for, at det ene hus ikke kunne tåle klimaet i en svømmehal. Men bortset fra disseset har jeg været særdeles tilfreds med deres præstationer.

Per har ikke haft fugtproblemer med EOS-1 husene, og han mener at det blandt andet skyldes, at det ikke har udskiftelig søger. – Men så sent som i går savnede jeg netop den finesse, da jeg måtte ligge på knæ med hovedet i gulvet for at fotografere en trampolinspringer i det rigtige perspektiv.

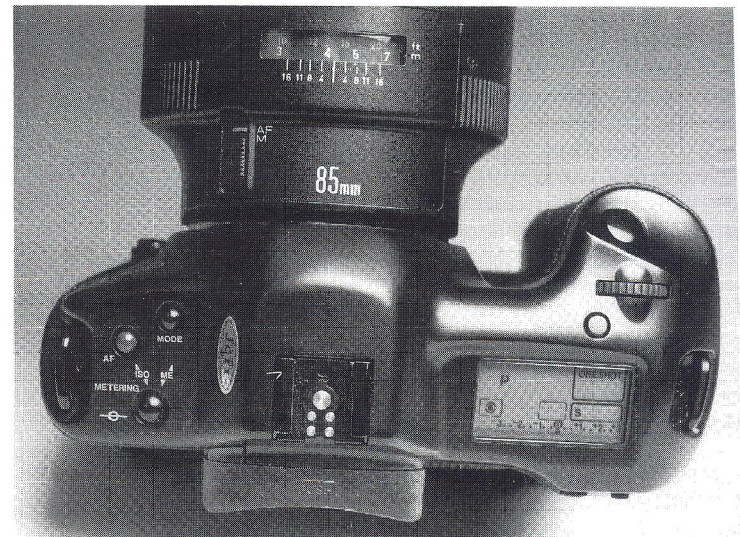
Til alle opgaver medbringer Per tre EOS-1 huse udstyret med »Motordrive Booster E1«. Det ene hus er kun med som reserve, men er alligevel forsynet med motor, så han bruger alle huse lige meget. – Der ryger let 1000 optagelser pr. hus på én weekend, så af økonomiske grunde bruger jeg altid opladelige batterier. Per fremhæver fordelene ved, at EOS 1'eren arbejder i 1/3 trin både på lukker- og blændeindstillingen. En stor fordel ved kritiske optagelser på diapositivfilm.

Hvad Per ikke selv taler så højt om er, at han har måttet skifte hele sit gamle Canon udstyr ud, da han valgte at gå over til EOS-1. Man kan simpelt hen ikke montere Canons ikke autofokus objektiver på EOS-husene. Selv om Per

Nikon F4 er designet elegant og samtidigt traditionelt. »Gamle« Nikon-fotografer behøver ingen lang tilvænningsproces. ▲

Canon EOS-1 fremtræder i sit ydre som en videreudvikling af High-Tech kameraet T90. Ved at kombinere forholdsvis få knapper med indstillingshjulet ved pegefingeren opnås en utrolig alsidighed. Indstillingerne aflæses på »data-skærmen«. ▼

EOS-1 er større end F4, når de er i hurtigste udstyr. Men uden ekstramotoren er Canon'en betydeligt kompaktere. Bemærk det store indstillingshjul bag på EOS-1 huset. Med dette hjul kan man blandt andet bekvemt forskyde de automatiske eksponeringsværdier.

Nikon F4s versus Canon EOS-1. ▼

Fælles tekniske data

* Lukkertider fra 1/8000 – 30 sekunder og med en fornem X-tid på 1/250 sekund.

* »Forudseende« autofocus, der følger motiver i bevægelse mod og væk fra kameraet.

* Lysmålesystem med valg af spot, centervægt og avanceret flerfeltmåling.

* Motortilslutning med op til omkring 5,5 billeder/sekund.

* Komplet eksponeringssystem med manuel kontrol samt programautomatik, og blænde- og lukkertidsstyret automatik.

* Automatisk filmladning og tilbagespoling (Nikon tilbyder også traditionel tilbagespoling med håndsving).

* Flashautomatik, der blandt andet er fordelagtig til blanding af dagslys og flash.

* Pris: Alt er rasende dyrt, men et par »tusser« mere eller mindre er ikke det, der afgør.

kan glæde sig over at have fået 600 mm-optikken til halv pris – det vil sige 60.000 kroner, har skiftet betydet et mærkbart sug i pengepungen. 300- og 200 mm-objektiverne koster omkring 45.000 stykket.

Derimod har Preben kunnet arbejde videre med sine »gamle« objektiver, og derfra gradvist tage springet til autofocus linien.

Et enigt spark

Kodak fik sig nogle drøje hug undervejs af både Per og Preben, fordi firmaet havde flyttet fremkaldelse af Kodachrome-filmene ud af landet. – Det har gjort det fuldkomment umuligt for professionelle at bruge denne filmtype, som de begge anser for at være den bedste. Og dér står vi og skal konkurrere med amerikanske fotografer. Begge anvender nu udelukkende Fuji's farvefilm.

Flid og alsidighed

Per arbejder lige meget i sort/hvid og farve. Især dagbladene er stadig aftagere af gode sort/hvide billeder. Farvebillederne leverer han til blandt andet Tipsbladet, I Form og DBU, og mange havner i et vældigt arkiv, som har kunder over hele verden.

Udover sportsbillederne leverer Per, som er uddannet fotograf, billeder til flere ugeblade, hvor han bl.a. illustrerer mad og bolig. Til den type opgaver arbejder han hjemme i studiet med Hasselblad og 4x5" udstyr.

Preben udnytter sin grafiske fortid, og kombinerer formsansen med interessen for idræt, når han er med til at redigere og layoute »Idrætsliv«. Desuden fotograferer han sportstøj og fremstiller plakater. Til disse opgaver benytter han gerne en 4,5x6 cm Mamiya, men han har ikke noget atelier. Også Preben har et stort billedarkiv og samarbejder med fem udenlandske billedbureauer. Således kan han fra dag til dag skaffe billeder af samtlige fodboldhold og spillere, der deltager i det forestående fodbold VM.

Preben kan også smykke sig med æren af at være udpeget af den olympiske komité, til at være med i den gruppe af ca. 15 fotografer, der er med til at bestemme hvem, der skal have adgang ved de vigtige begivenheder.

Blodet kom ikke til at flyde hos de to fotografer. Den gensidige respekt virkede stærkere end den indbyrdes kappestrid, der trods alt må eksistere, når de sidder skulder ved skulder til de samme sportsbegivenheder. Blodet blev til gengæld leveret i rigelig mængde af de bokser, der til slut havde fortrængt fotograferne fra ringen.

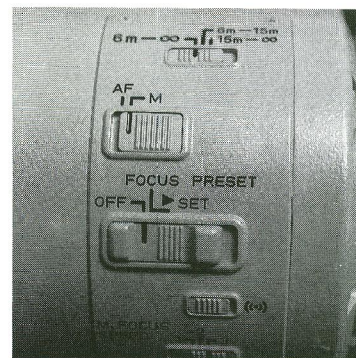
Nikon F4 kontra Canon EOS-1

Nikon og Canon har bygget to kamera-huse, som i ydeevne og slidstyrke repræsenterer det ypperste, der findes af den slags. Det vil næsten altid være fotografen, der sætter grænsen for hvor gode billeder, der kan fremstilles. Forskellen ligger i design-opfattelse.

Nikon har valgt en traditionel udformning med mekaniske knapper, der elegant er strøet rundt på huset, hvor de ligger mest bekvemt for fingrene. Er man gammel Nikon F3 fotograf vil overgangen til F4 derfor ske smertefrit. Tilmed kan man bruge alle de gamle objektiver.

Canon har derimod videreført traditionerne fra T90 og de første EOS-modeller. Dette kendetegnes ved, at man ved hjælp af forholdsvis få elektriske knapper kan kombinere sig frem til et utroligt stort udvalg af funktioner. Nikon har bygget knapperne uden på huset – Canon har lagt dem ind, og kun LCD displayet afslører, hvad det gemmer. Det kan man leve med eller ej. Men smart er det, at Canon'en ved tryk på de rigtige knapper kan »skræddersys« til den enkelte fotograf – f.eks. kan man bestemme, om filmen skal spoles helt ind i filmkassetten, om tilbagespolingen skal begynde automatisk ved film Slut og om autofocus skal aktiveres ved udløserknappen eller på knappen for eksponeringslås.

Mange Canon-fotografer føler sig svigtet, fordi firmaet skiftede objektivbajonet. Det er især et problem med sjældent anvendte objektiver som fiskeøj og perspektivkontrol. Omvendt har Canon opnået væsentlige fordele ved at skifte bajonet. Man undgår alle mekaniske koblinger mellem kamerahus og objektiv. Udviklingen af objektiver med de suveræne, lydlose og lynhurtige ultrasoniske fokusmotorer er et godt eksempel. Disse motorer kan ikke ligge i kamerahuset.

Ved at benytte ultrasonisk motor opnår Canon ikke alene en lynhurtig og lydløs autofocus. På manuel indstilling kan man på de lange brændvidder vælge mellem tre fokus-hastigheder.